ЧИТАННЯ МОВЧКИ

Прочитавши тексти, виконайте завдання.

***

Щойно в Мистецькому арсеналі (м. Київ) закрилася велика виставка геніальної української художниці-примітивістки Марії Примаченко. За гештегом #примаченко в інстаграмі — сотні селфі на тлі казкових картин художниці. І відкритим для всіх залишається питання: як у наповненому кризами й війнами XX столітті художниця знайшла стільки яскравих барв?

Ми зібрали для вас кілька фактів про нелегке, проте сповнене великих і маленьких рукотворних див життя художниці.

Марія Оксентіївна і її постать оповиті химерними загадками й таємницями.

Примаченко чи Приймаченко? Свої картини художниця завжди підписувала як Примаченко. Однак вважається, що це зросійщена версія прізвища мисткині. В усіх державних нагородах її називають Приймаченко. Це прізвище ніби походить від слова «приймак», що означає син, чоловік. Сама художниця ніби іноді стверджувала, що в її селі здавна казали не «приймак», а «примак», тому Примаченко — це правильна версія. На цій же позиції стоїть і дослідник Микола Жулинський. Але також є думка, що використовувати «більш російську» версію художниця почала лише з 1937 року, після успіху на кількох великих виставках — повернулася додому й почала підписуватися «по-городському». А Лесь Танюк пригадує свою розмову з художницею: — То ви, Маріє Оксентіївно, Приймаченко чи Примаченко? — Приймаченко, — без вагань відповіла вона. — Приймаченки ми, з приймаків. Батька мого Оксентія Григоровича дід із бабою в приймаки взяли, усиновили. А записали потім по-російськи. Спортили.

У семирічному віці маленька Маруся тяжко захворіла. Діагноз невтішний — поліомієліт. У майбутньому все життя мисткиня переживатиме страшні болі, не одну операцію й практично на всіх фото буде з милицями. За спогадами сучасників, саме неможливість сповна працювати в полі з родиною дала дівчинці вдосталь вільного часу, і вона почала малювати.

Серйозно малювати Марія почала в сімнадцятирічному віці. Вона знайшла синюватий ґлей, яким розмалювала власну хату. Вчинок дівчини припав до душі всій околиці — незабаром її чекало перше замовлення.

За розмальовку хати сусідів Марія отримала винагороду — порося. Згодом саме це порося допомогло всій сім'ї вижити в голодні часи.

Приймаченко все життя малювала звірів, але ніколи не була в зоопарку. Їй порадили не відвідувати звіринців ще під час навчання в експериментальних майстернях при Київському музеї українського мистецтва. Щоб буцімто не зруйнувати її бурхливу уяву. Справжніх екзотичних тварин художниця вперше побачила лише в дуже дорослому віці — у цирку, куди її привіз видатний режисер Сергій Параджанов.

Марії Приймаченко пощастило пізнати щастя і в особистому житті. На жаль, воно було недовгим. Під час навчання в Києві вона знайомиться зі своїм односельцем, лейтенантом піхоти Василем Маринчуком. Закохані не встигли й побратися, як чоловіка призвали на фронт. Василь ще встиг отримати звістку про народження сина Федора й написати відповідь. Після цього зв'язок обірвався. Марія

LIVEWORKSHEETS

Приймаченко так і не дізналася, де він похований. Художниці напередодні смерті коханого снився дивний сон про сад, у якому все навпаки: коріння стирчить догори, а квіти ростуть у землю. Після загибелі Василя вона вишила скатертину чорними трояндами й накрила нею стіл. Довго по його смерті вона не брала до рук пензля...

Існує чутка, нібито Пабло Пікассо називав Марію геніальною, а її твори — прекрасними роботами. На жаль, ця історія не має жодних документальних підтверджень. Зв'язок із Пікассо відстежується тільки такий: журналістка Людмила Лисенко згадує, що якось привезла в село до Марії альбом із роботами Пікассо. Художниця оглянула його й сказала: «У нас в селі цього б не зрозуміли».

За два роки до смерті Марії наснився сон, ніби вона в раю. Там був стіл із ватманом і фарбами — можна було малювати досхочу. Марія переповідала, що вона зраділа спочатку, а потім спитала: — А вихідні у вас є? — Немає. — То краще я на землі помалюю, сюди ще встигну *(Х. Мельник)*.

І варіант

Завдання 1–12 мають по чотири варіанти відповіді, з яких лише один правильний. Виберіть правильну відповідь та обведіть кружечком букву, яка їй відповідає.

1. **Цей текст написано**

А 1937 року
Б після Другої світової війни
В у другій половині XX ст.
Г у наші дні *(1 бал)*

2. **Доказом щодо написання *Примаченко* без «й» є такий факт:**

А художниця так підписувала свої картини
Б Примаченко походить від «прийми»
В про це вона розповіла Лесю Танюку
Г батька Марії взяли в прийми *(1 бал)*

3. Синонімом до слова *мисткиня* є іменник

А мати
Б жінка
В городянка
Г художниця *(1 бал)*

4. Правильним є твердження

А ще в дитинстві Марії наснився сон зі столом, ватманом і фарбами
Б дивний сон про рай наснився Марії перед смертю чоловіка Василя
В Марія вважала, що мистецтво Пікассо її односельцям не зрозуміти
Г через хворобу батьки не дозволяли Марії в дитинстві малювати *(1 бал)*

5. Протягом усього життя Марія Приймаченко малювала здебільшого

А море
Б дітей
В страви
Г тварин *(1 бал)*

6. Марії Приймаченко належать слова

А «краще я на землі помалюю, сюди ще встигну»

LIVEWORKSHEETS

Б «пощастило пізнати щастя і в особистому житті»
В «напередодні смерті коханого снився дивний сон»
Г «Василь ще встиг отримати звістку про народження сина» *(1 бал)*

7. Згідно із чутками *геніальною* Марію Приймаченко називав

А син
Б чоловік
В художник
Г дослідник *(1 бал)*

8. У тексті НЕМАЄ розповіді про

А зв'язок Приймаченко з Пікассо
Б винагороду за розмальовану хату
В чоловіка й сина художниці
Г навчання Марії в школі *(1 бал)*

9. Вижити в голодні роки родині Марії Приймаченко допомогло

А визнання таланту художниці у світі
Б зароблене розмальовуванням порося
В кохання до свого чоловіка Василя
Г тонке відчуття краси природи *(1 бал)*

10. Ім'я дослідника Жулинського згадано у зв'язку із

А походженням прізвища мисткині
Б щастям в особистому житті Марії
В творчою манерою Приймаченко
Г хворобою всього життя Марії *(1 бал)*

11. Гештеги в тексті згадано у зв'язку з

А листом Василя із фронту
Б художником Пабло Пікассо
В кількома великими виставками
Г виставкою в Мистецькому арсеналі *(1 бал)*

12. Текст написано в стилі

А публіцистичному
Б художньому
В розмовному
Г науковому *(1 бал)*

LIVEWORKSHEETS